

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Városunk csatorna építése.

Debreczen sz. kir. város fejlődésének történetében egy nevezetes forduló ponthoz jutott, amennyiben oly nagy jelentőségű és horderejű létesítések kivételébe fogott, mint a városnak egészséges ivó vízzel való ellátása új vízművek építése által, továbbá a csapadék és szennyvizek levezetése a város egész területének rendszeres csatornázása által.

Hogy ezen létesítések egészségügyi, köztisztasági, közrendészeti és tűzbiztonsági nézőpontokból közvetlenül és ezek által közvetve a város fejlődésére milyen befolyással vannak, illetve lesznek a jövőben, azt már több ízben megvilágítottuk szakmunkatársaink meggyőző tollával. El is tekintünk tehát ennek újabb bizonyításától és csakis informálni akarjuk olvasóinkat az alábbiakban a két fontos létesítés ügyének ez idő szerint való állásáról.

A vízvezeték művének előmunkálatai már régebben folynak, és ezidő szerint készen van tizkut furása, két újabb kut pedig elkészül március végére. A kutakat körülvevő és összekötő aknák, illetve csatornák a kutfurási munkálatokkal együtt lesznek befejezve. A kutak vízbőségének, illetve vizadóképeségének megállapítása céljából éppen most folyik három kútnak egyszerre való szivattyúzása.

A mostani próbaszivattyúzások már is igazolják, hogy lesz elegendő, sőt bőséges vízmennyiségünk. Joggal és egész bizonyossággal állíthatjuk tehát, hogy azon híresztelések, melyek a vízbőség hiányáról szólnak, teljesen levegőből kapott állítások, melyek az ilyen nagy fontosságú ügynek egyáltalában nem használnak. Ha az aggodalmaskodók fáradságot vesznek maguknak és megtekintik a próbaszivattyúzást, bizonyára más véleménnyel lesznek a vízbőség felől.

Ami a csatornázást illeti, az annyira közel áll már a megvalósuláshoz, hogy az összes azzal összefüggő szállításokra és munkálatokra vonatkozó nyilvános versenytárgyalást a város január 19-ikén megtartotta és a munkálatok végrehajtásának kezdése már a legközelebbi napokban a tanács döntése elé kerül.

A városi tanács ugyanis dönteni fog a csatornaművek készítésére hirdetett és lejárt pályázatok ügyében és ki fogja mondani mindenképpen és körütekintő mérlegelésével azt, hogy melyik

vállalkozó cégnek adja ki a csatornaművek kiépítését. Mérlegelni fog különösen két nézőpontot: az olcsóságot és a megbízhatóságot.

A csatornaművek kiépítésére versenytárgyalásban részt vett valamennyi számottevő hazai cég. Valamennyi pályázó cég között legolcsóbb ajánlatot tette a *Fried és Adorján* cég, budapesti építési vállalkozók, okleveles mérnökök, kik majdnem százezer koronával alacsonyabb összegű ajánlattal pályáztak a többieknél.

De nemcsak az ajánlat olcsóbb volta szól ezen neves cég mellett, hanem a megbízhatóság kitünő mértéke is. A cég újabban *Kassán*, *Losonc*on és *Petroszény*ban végzett ily nemű nagy munkálatokat. Különösen *Kassán* dolgozott nagy megelégedésre, mert dacára a különféle nehézségeknek, felmerülő akadályoknak, a felvállalt munkát a kikötött határidőnél nyolc hónappal előbb készítette el.

A *Fried és Adorján* cég nagy berendezéssel, kitünő műszaki erővel végezteti és ellenőrizteti a munkálatokat. A cégtulajdonosok maguk is világlátott, sok tudású műszaki férfiak, tisztviselők, a cég mérnökei valamennyien nagy képzettségű műszaki tudással bírnak, és mivel a cég megfelelő tőkével és szakértelemmel dolgozik, ahol csak vállalata van, ezt közmegegyezésre végezteti.

Tekintve tehát az ajánlat olcsóbb voltát és a cég úgy erkölcsi mint anyagi megbízhatóságát, bizonyosra vehetjük, hogy a városi tanács a csatornázási művek kiépítését a *Fried és Adorján* cégnek szavazza meg. Ez a cég végzi nálunk kiváló gondnal, páratlan szorgalommal és nagy szakértelemmel *Magyar Loránt* mérnök vezetése mellett a köntösgáti betonmunkálatokat, a kutak összekötő csatornáinak építését. Már ezen munkájával is beigazolta a cég, hogy a szerződés pontjait szigorúan betartja és az elvállalt munkát nagy lelkiismeretességgel és szakértelemmel végezteti.

A csatornázási művek kiépítésére 22 ajánlat érkezett be, melyekből világosan kitűnik, hogy a legolcsóbb ajánlatot a *Fried és Adorján* cég tette. Az ajánlatok a következők:

Sesztina Bajos debreceni vaskereskedő cég. Hajlandó az a) b) tételek alatti vasszerelési tárgyakat szállítani 90.333 koronáért. *Nicholson* budapesti gépgyáros az a) b) tételek alatti vasszerelési tárgyak szállítására tett ajánlatot 91.163 korona áron. *Hasenöel* Ede budapesti vállalkozó az a) b) alatti vasszerelési tárgyak szállítására

97.165 korona áron tett ajánlatot. *Schiffer* Miksa budapesti vállalkozó az összes munkálatok teljesítésére tett ajánlatot 1.866.547 korona 98 fillér áron. Kész 10 százalék engedményt is adni. *Hirschler* és *Stein* Miskolc, ajánlatot tett az *a)* alatti csövek szállítására 161.802 korona 40 fillér áron. *Schreiber* Mihály és *Szilárd* Lajos budapesti vállalkozók az *a)* alatti csövek és *b)* alatti építési munkálatokra tettek ajánlatot 1.422.073 korona 90 fillér áron. *Fischer* Henrik budapesti vállalkozó *b)* alatti építési munkálatokra tett ajánlatot 1.387.523 korona 20 fillér áron. *Grünwald* testvérek budapesti vállalkozók az összes munkálatok teljesítésére tettek ajánlatot 1.715.559 korona 04 fillér áron. *Kis J. Jenő* budapesti vállalkozó az *a)* *a)* alatti és *b)* alatti tételekre tett ajánlatot. Az első tételre 222.196 korona., a másodikra 1.565.652 korona áron. *Walla* József budapesti vállalkozó az *a)* *a)* alatti tételekre 205.941 korona, az *a)* *b)* alatti tételekre 120.491 korona és a *b)* alatti tételre 1.715.607 korona áron tett ajánlatot, vagyis a végösszeg 1.832.836 korona. Tíz százalék engedményt ad.

A magyar építő részvénytársaság az *a)* *a)* alatti tételekre 256.810 korona, az *a)* *b)* alattiakra 97.213 korona és a *b)* alattiakra 1.672.666 korona áron tett ajánlatot. *Hercz* Jenő miskolci gépgyáros az *a)* *b)* alatti tételekre 78.270 korona 22 fillér áron tett ajánlatot.

Rella N. és unokaöccse, budapesti vállalkozó az összes munkálatokra tett ajánlatot 1.784.173 korona áron. Báró *Pittel* Adolf és társa budapesti cég az *a)* *a)* alatti tételekre 231.160 kor., az *a)* *b)* alattiakra 111.296 kor. 20 fill., s a *b)* alattiakra 1.490.511 kor. 5 fillér áron tett ajánlatot. *Lukács* Vilmos és testvére debreceni vállalkozó az *a)* *a)* alatti csatorna csövek szállítására 196.807 kor. 50 fill. áron tett ajánlatot. *Gregersen* G. és fiai budapesti vállalkozó az összes munkálatokra tett ajánlatot. Az *a)* *a)* alattiakra 233.900 kor. áron, az *a)* *b)* alattiakra 115.792 kor. 60 fillér áron és a *b)* alattiakra 1.519.220 korona 82 fillér áron.

Pittel és *Brausvetter* budapesti vállalkozók az összes munkálatokra adtak be ajánlatot 2.000.554 kor. áron. *Ulrik* V. J. fővárosi vállalkozó az *a)* *a)* alatti tételekre adott be ajánlatot 84.179 kor. 70 fillér áron. *Lenarduzzi* János budapesti vállalkozó az *a)* *a)* alatti tételekre 239.160 korona áron, *a)* *b)* alatti tételekre 1.490.014 kor. 93 fillér áron tett ajánlatot. *Fried* és *Adorján* budapesti vállalkozók az összes munkálatokra adtak be ajánlatot 1 millió 586.766 kor. 45 fillér áron. *Melocco* Péter budapesti cementgyáros az *a)* *a)* alatti tételekre 216.055 kor., az *a)* *b)* alattiakra 111.707 kor. 30 fillér és a *b)* alattiakra 1 millió 741.904 korona áron adott be ajánlatot.

Kövér Károly Budapestről az összes munkálatokra 1.705.843 koronás ajánlatot tett.

A halotthamvasztás.

(K) Lapunk hasábjain két évvel ezeiött irtunk a halotthamvasztásról és most, hogy városunk polgármestere elmondott programjába ezt az ügyet is beillesztette, nem tartjuk feleslegesnek

ismételten foglalkozni a halotthamvasztás eszméjével, annál is inkább, mivel egyik elterjedt helyi lapunk állást foglalt ezen kérdésben, ellene szólván a halottégetésnek.

A cikkely írója a holtak iránt tartozó kegyelet nevében tör pálcát a halotthamvasztás felett. Ez a leggyöngébb és legtarthatatlanabb állítás, melyet unos-untalan hallunk jobbról is, balról is. A halotthamvasztás ugyanis nem sérti a kegyeletet, mert a kegyelet mértékére és értékére éppen séggel nincs semmi befolyással az, hogy szereteteinket a tűz vagy a lassu enyészet hatalmával adjuk át a megsemmisülésnek, sőt ha elbirálásunk mérlegének egyik serpenyőjébe amazt, a másikba emezt tesszük, a végeredmény az előbbi javára fog billenni.

Mi, akik most a halotthamvasztás mellett foglalkunk állást, láttuk nem egyszer az oszlásban levő emberi testet. Hivatalos kötelességünk parancsolt velünk, hogy a megnyitott koporsóba nézzünk. Hideg borzongás futott végig tagjainkon, mikor az erő, a szépség romjait láttuk. Az enyészet hatalmától körülvevett emberi test látása éppen ellenkezőjét szülte a kegyeletnek. Sajnálkozással vegyes borzadással láttuk, miként emésztették el a föld ezer és ezer apró férgei az Ember elhidegült por-sátorát. És aki csak egyetlen egyszer belenézett a pusztulás kriptájába, annak kegyelete szeretetei iránt nemhogy erősödött volna, hanem a le nem győzhető borzadalom kínos és fájó érzésével távozott onnan.

Mennyivel eszményibb végelmulás elégni a romlásnak indult emberi testnek a tiszta tűzben. Por és hamu vagyunk. Pulois et umbre humus. — mondja az irás. És így is, amugy is teljesedik rajtunk az örök törvény megdönthetetlen szava: porrá leszünk. És míg a tűz magasra hevített lángjában rövid idő múlva egy marok hamu lesz belőlünk, addig a mostani temetési mód mellett lassan, évtizedek múlva történik meg a megsemmisülés folyamata és ha még marad belőlünk valami, a törvény megengedi, ha a szükség úgy kívánja, hogy harminc év múlva sokszor nagyon is durva, kegyeletlen kezekkel megbolygatják siri átmunkat és jó szerencse, ha szertehulló csontjaink egy közös sirban várják a feltámadás nap-sugaras reggelét.

Ezt a halotti álmainkban végzett költözést valóban nem lehet kegyeletlennek nevezni.

Közegészségi nézőpontra helyezkedve okvetlen előnyben van a halotthamvasztás a lassu pusztulás felett. Mert bár a lélektelen test mélyen a föld alatt pihen, az ártalmas gőzök, a rothadás folyamata kitörnek a földből. Már pedig a modern városok minden erejükkel arra törekszenek, hogy mindazt eltávolítsák, ami az élő emberek életét megrövidíthetné. Ez az ok vezette a rómaiakat is, midőn halotthamvasztó helyeket építettek. Azok az urnák, amelyekben a gondosan összeszedett hamvak eltétetnek, nem fogják megfertőztetni a levegőt.

Arról is hallottunk, hogy hová lesz a halotthamvasztás behozatalával a temetők poézisa? Erre egyszerűen azt feleljük, hogy ebben nem fog

semmi kár esni. A halotthamvasztás eszméjének diadalával ugynevezett columbáriumok fognak épülni és azok apró fülkéiben helyezik el testünk hamúvá vált részeit. Diszitheti a fülkéket bárki is márványlappal, rajta aranyos betűkkel, hordhat oda koszorukat, a megemlékezés virágaival diszitheti fel és éppen úgy imádkozhatik kedves elhunytjának lelki üdvéért, mint most a temető lombos vagy hervadt lombjai között. A kegyelet gyökerének a szív mélyén kell lenni, az érzés melegségében és aki a kegyeletet csak a temetők poétikus hangulatában keresi, az annak mélységét nem is érzi.

De nézzük a halotthamvasztás reális oldalát. Mennyi terület szabadulna fel és sokszor mennyi gondtól volnának megmentve a városok és községek, ha nem kellene nagy kiterjedésű temetkezési helyről gondoskodniok. Példa rá Budapest, ahol — a nevesebb embereket kivéve — a halottakat ugyszólván a harmadik határba viszik. És ekképpen összetalálkozván a fentebb említett közegészségi nézőpont a földterület megtakarításával, ez a kettős ok ékesen szól a halotthamvasztás eszméje mellett.

Tovább megyünk. A halotthamvasztás, mihelyt az eszme tért hódít, olcsóbb lesz a mostani temetésnél. Ezt kimutattuk egy régebben írott cikkelyünkben. Ami pedig a szegényebb emberek elhamvasztását illeti, ha lesz halottégető kemencénk, bizonyára a város vezetőinek bölcsesége találni fog módot arra, hogy ők teljesen ingyen hamvasztassanak el.

Debreczen körül van véve temetőkkal és ezek miatt terjeszkedése nem lehet oly arányu, amilyen ezeknek megszűntével lehetne. Városunkat vasutvonalak, kaszárnyák és temetők környezik. Kezdjük meg tehát az akadályok megszüntetését, mert hovatovább egy második temető-gyűrű fog keletkezni, mely esetleg egy száz esztendőre megakadályozza a város természetes terjeszkedését és fejlődését.

Ellene látszik mondani a halotthamvasztás eszméjének azon körülmény, hogy bűnesetek alkalmából, gyanus haláleseteknél és ezek nyomán szükségesnek váló exhumálásoknál a mostani bizonyítékok nem lesznek feltalálhatók. Ámde ne feledjük, hogy ilyen esetek a mai világban a bűnügyi krónikákban ritkán fordulnak elő. És ha olyan nagyon hánytorgatjuk ezeket a fekete bűnököt, megtalálhatnánk ezeket az emberek mardosó lelkiismeretében, mert sok titok száll sirba, amely örökre eltemetve marad azzal, aki azt a sirba vitte magával.

Hátra volna még a katolikus egyház felfogása ezen kérdésben. Erre azonban azt mondjuk, hogy a katolikus egyház szokásaiban, intézményeiben bele tudott mindenkor illeszkedni a modern eszmék keretébe. A „non possimus“ csak a dogmákra terjed ki. És bizonyára nem fogja a katolikus egyház bűnül róni fel azon hívének akaratát, ki nem akar a férgék eledele lenni, hanem a hevitett tűz fehér fényében kíván eloszlani és mint az apostol mondja: Krisztussal lenni. De ha talán most idegenkednek is az egyházak

és az emberek az emberi tragédia emez utolsó felvonásától, később látni fogják ennek célszerűségét és anélkül, hogy ez a mód vallásos érzületüket sértené, átmegy a köztudatba a halotthamvasztás szükségessége.

És mindezen okoknál fogva mi felszinen óhajtjuk tartani ezt az eszmét városunkban és hajlandók vagyunk egy krematórium építését bármily megoldási alapon támogatni. Elfogadható ok felállítására ellen nincs és még csak annyit akarunk megjegyezni, hogy inkább maradjon egy-egy szórványosan előforduló bűneset titokban, mint megmaradjon a mostani temetési rendszer összes hátránya, levegőfertőző, egészségrontó hatása.

Kötelező városi tüzkárbiztosítás.

Irta: Dr. Király Sándor, Magyar-Kanizsa r. t. város polgármestere.

Most, midőn a kormány épp úgy, mint a városok azon törik a fejüket, miként lehetne a városok háztartásán segíteni, miként lehetne a városoknak jövedelmét fokozni, hogy megfeleljenek a reájuk váró óriási kulturális és nemzeti feladatoknak, nagyon időszerűnek tartom Pápa város főjegyzőjének a »Városi intézmények kiépítése« c. érdekes cikkében felvetett azon eszmét, hogy új jövedelmi forrásként bevezetnék a városok a kötelező tüzkárbiztosítást.

A kötelező tüzkárbiztosítás olyan szép jövedelemhez juttatná a városokat, hogy ez egymaga nagyobb segélyt képezne a városok javára, mint azok a javaslatok összesen, amelyek eddig ez irányban felvetve és megvitatva lettek.

Minden városban úgy áll a dolog a tüzkárbiztosításokkal, hogy a házak elenyésző csekély kivétellel most is biztosítva vannak a különböző biztosító társulatoknál s ezek a biztosítási díjak — ha csak 2000 házat veszünk egy-egy városban átlagos alapul — 40—50,000 koronát tesznek ki évenként; az összes magyar városnál ez évenként kitesz 8—10 millió koronát.

Városaink legnagyobb részénél a tűzoltói intézmény igen kitünően van szervezve, beszerezték a városok nagy költséggel a szükséges tűzoltó eszközöket, legnagyobb része el van látva vízvezetékekkel és mindenik el van látva rendőrséggel, úgy, hogy tüzeseteknél a legnagyobb ritkaságok közé tartozik az, midőn a tüzet lokalizálni nem lehet s így a legtöbb városnál, ha az utóbbi tíz év átlagát vesszük, évenként nincs több tüzkár 4—5 háznál s ezek szerint a biztosító társulatok által kifizetett kár díj nem tesz ki többet a befizetett biztosítási díjak tíz százalékánál.

A fentiekből tehát a legnagyobb precizitással meg lehet állapítani, hogy a magyar városok elfizetnek tüzkárbiztosítás címen évenként 6—7 millió koronát. Fizeti pedig ezt a horribilis összegeket a városi lakosság azon biztosítási társulatoknak, kik a városok szükségleteihez, a városok fejlődésének előmozdításához egy fillérrel sem járulnak.

Minden városnak főgondját és törekvését képezi, hogy polgárai, hogy lakossága vagyonszükségletét a legcélszerűbb módon megőrizze s a legtöbb város költségvetésében a szükséges összegeket emészt fel a tűzoltóság és a rendőrség tartása és felszerelése s e mellett a legtöbb város igen nagy összegeket áldoz a célszerű vízvezetékek és csatornázásokra; s mindezen gondoskodásoknak s biztosítási intézkedéseknek ki veszi a legtöbb hasznát? ki viszi el a városi polgároktól a sok milliókat? A biztosítási társulatok; azok a biztosítási társulatok, amelyek — tisztelet

a kivételeknek — az esetleges károk kifizetésénél a legtöbb esetben a legszemszedettebb szükmarkusággal iparkodnak a kár egy részét letagadni, lebecsülni, szóval a károsult embert másodszer is megkárosítani.

Ha a törvényhozás kimondaná a kötelező tüzkárbiztosítást s megengedné a városoknak, hogy ezt a tüzkárbiztosítást a városok eszközöljék; s az ebből befolyó jövedelmeket a saját fejlődésük előmozdítására fordíthassák; két nagy célt szolgálna, először előmozdítaná a városok anyagi megerősödését s ezzel idővel elérnék azt, hogy a városok azokat az ideális nagy kulturális és nemzeti feladatokat, amelyekre a városok hivatva vannak, könnyebben megvalósíthatnák; másodszer a városok lakosságának vagyónbiztonsága is jobb kezekre lenne bízva, mint a biztosító társaságok, mert feltétlenül bizonyos az, hogy a városok képviselő testületei, ahol a polgárok legjobbjai ülnek, a saját polgártársaikat ért károkat igazságosabban és humánusabban állapítanak meg.

Igaz, hogy a városok által eszközözendő kötelező tüzkárbiztosításoknak két igen nagy akadálya van; az egyik akadály az, hogy nagy tüzesetek alkalmával, például egy egész város leégése esetén nem volna garancia a károk megtérítésére; de ezen az akadályon nagyon könnyen lehetne segíteni; mert hisz a városok szövetkezhetnének s együttesen alapíthatnának egy viszontbiztosító intézetet, s az összes városok a tüzkár biztosításokból befolyó tisztajövedelem bizonyos százalékát befizethetnék ebbe a városok szövetkezetéből álló társulati pénztárba, s megállapodhatnának például abban, hogy midőn akkora tüzkár esik valamely városban, hogy a kár összege meghaladja a beszédett biztosítási díjak összegét, ez esetben a szövetkezeti viszontbiztosító pénztár tartoznék a kár többletet fedezni; így aztán ez az akadály teljesen megszűnnék; sőt tekintve hogy a városok saját jól felfogott érdekükben még sokkal jobban igyekeznének a tüzkárokat megfelelő intézmények és jó szabályrendeletek alkotásával a minimumra szállítani le; idők multával ez a viszontbiztosító szövetkezet oly nagy tökére tenne szert, hogy abból a szövetkezett városok egyéb nagy nemzeti és kulturális célokra is fordíthatnának egy részt.

A második és legnagyobb akadálya ennek az egészes, jó eszme megvalósulásának a hatalmas biztosító társulatok, amelyeknek igazgatóságában és részvényesei közt hatalmas pénzemberek és befolyásos urak ülnek s szedik az epret couponok, tantiemek alakjában és a jó Isten tudja milyen alakban, s fölöstják maguk közt az Istenadta nép filléreiből összejött milliókat.

Ezekkel a biztosító társulatokkal, ezekkel a pénzemberekkel és nagyurakkal nagyon nehéz lesz megküzdeni, mert ezek minden eszközzel védeni fogják biztos és kitünő üzleteiket s a leghatalmasabb fegyver a pénz, a milliók, az ő kezeik közt van; míg a városok minden fegyver híjjával vannak; de erős akarat és szívós kitartással ezt az akadályt is lehet küzdeni, ha összetartunk s megszerezük még a pénznél, még a millióknál is hatalmasabb fegyvert, a kormány és a parlament jóakarátát.

A kormánynak és parlamentnek pedig okvetlen számolnia kell azzal a nagyon hazafias és időszerű eszmével, hogy a városokat nagyokká és hatalmasokká kell tenni, ha a magyarság supremációját ebben az országban biztosítani akarja.

Hirek.

— **A város csatornázása.** A város csatornázási bizottsága a héten Kovács József polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak: dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsnok, Vinnay Géza főmérnök, Latinovics Mihály főmérnök, Várady Géza főmérnök, Aczél Géza főmérnök és Haty Kálmán mérnök, a jegyzőkönyv vezetője Aczél Géza jelentette, hogy a csatornázási munkálatokra beérkezett összes pályázatok tételeit kiszámították és kitünt, hogy e szerint is a Fried és Adorján-cég ajánlata a legkedvezőbb a városra nézve, amennyiben az összes munkálatokra ajánlkozó cégeknél mintegy százezer koronával olcsóbb árban vállalkoztak a munkálatok elkészítésére. A város véleményt kért a belügyminisztérium egészségügyi osztályától, valamint Farkas Kálmán miniszteri tanácsostól, aki kijelentette, hogy a Fried és Adorján cég minden tekintetben megbízható, amennyiben munkálatait technikailag megfelelően végzi el. A bizottság hosszabb, alapos megvitatás után egyhangu határozat alapján javasolja a városi tanácsnak, hogy a Fried és Adorján céggel a szerződést kösse meg, hogy a munkálatokhoz március 1-én hozzáfoghassanak.

— **A nagybányai városi takarékpénztár jövedelmezősége.** Egy fontos közgazdasági tényezője Nagybányának az 1868 április 2-án tartott városi közgyűlésen 21,157 frt. 50 krajcár alaptőkével létesített takarékpénztára, amely nemcsak a város, de a messze vidékek lakóival állandó összeköttetésben állt, s míg 1890. évben versenytársai nem keletkeztek, maga irányította és bonyolította le e vidék hitel- és pénzforgalmát. Forgalmának állandó növekedése s főképp a nála elhelyezett betétek nagysága azonban távolról sem állott arányban csekély alaptőkéjével, miért is 1876. évben a saját tartalékjaiból előbb 70,000 forintra, míg 1895. évben 250,000 forintra emelte azt fel a város a regalé váltásából származó kötvények 180,000 forintjának átengedése által. Emez 500,000 korona tehát az az alap vagyona ma a takarékpénztárnak, melynek fokozandó jövedelmére a város házi pénztára a közöltségelőirányzatok alapján számot tart. Hogy a takarékpénztár az utóbbi évtizedben jövedelménél évről-évre való gyarapításával igyekezett eleget tenni a hozzá fűzött igényeknek, mutatja az alábbi kimutatás: A város takarékpénztára a város házi pénztárának fizetett évi nyereségy gyanánt: 1901. évben 23,000 koronát, 1902. ében 24,000 koronát, 1903. évben 35,000 koronát, 1904. évben 37,000 koronát, 1905. évben 37,000 koronát, 1906. évben 46,000 koronát, 1907. évben 48,000 koronát. Ezen jövedelmekkel szemben az 1909. évi költségelőirányzatnál 70,000 korona lett beállítva a takarékpénztártól az 1908. üzleti év után várható jövedelem gyanánt, tehát 22,000 koronával több, mint az előző évi eredmény volt.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. I. Helyben. Nagy baj nem lett belőle és a lap felelős szerkesztője felel mindazokért, amiket ő, vagy más munkatárs irt.

F. Szatmár. Nagyon régen hallgatnak a Szamos mellett, pedig jó szívvvel vennénk valamelyes aktuális cikkelyt.

Bizottsági tag. Lapunk törvényhatóságunk valamennyi bizottsági tagjának jár teljesen díjtalanul éppen azért, hogy tájékozódhassanak a város hivatalos ügyeiről. Ha olvasóink közül valaki rendetlenül kapja lapunkat, méltóztassanak a kiadóhivatalt erről egy levelező-lapon értesíteni.

Tisztviselő. Az ügy a legjobb uton halad és nincs okod kételkedni a jó szándék becsületességében. Sokáig huzódik az igaz, de eredményes lesz. A küldött cikkelyt alkalomadtán felhasználjuk.

Árpádtéri lakos. Az ügy folyamatban van, de hogy mikor fognak az építkezéshez, nem tudjuk. Talán a tavaszon.